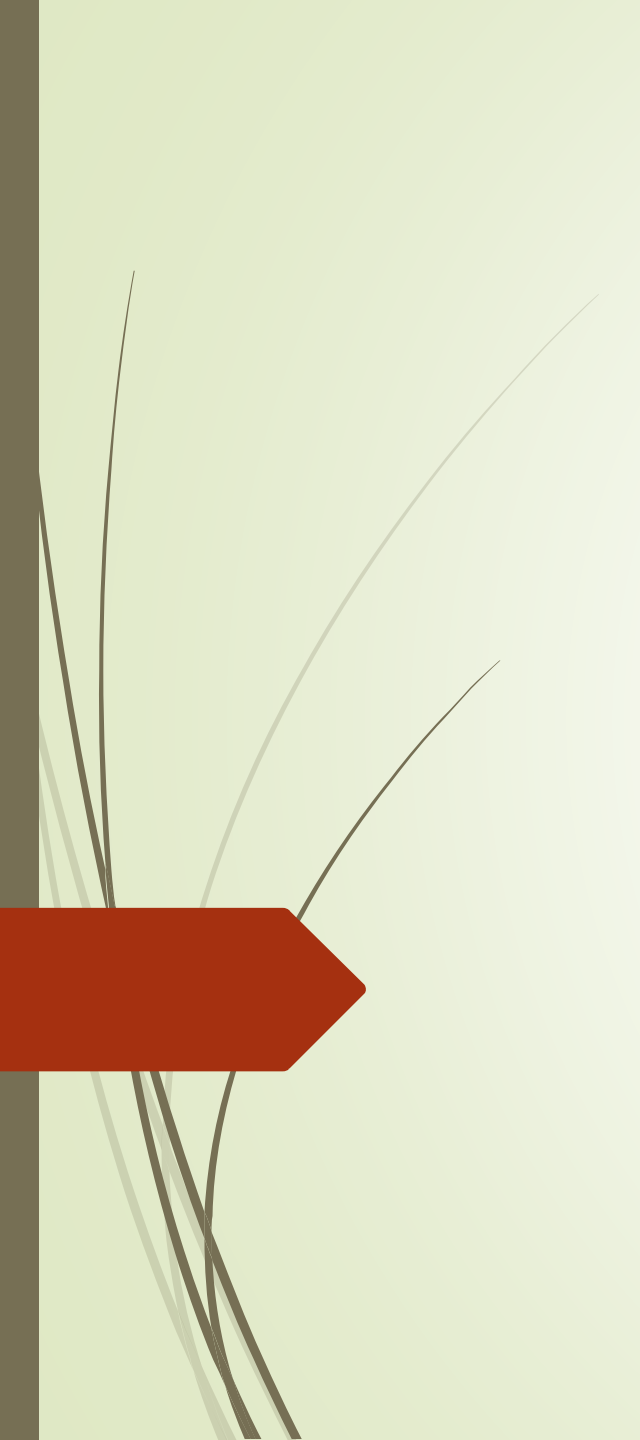

SVARBIAUSI PASIRUOŠIMO ĮTRAUKIAJAM UGDYMUI ASPEKTAI

Parengė Elektrėnų ŠPC PPT

Direktorius pavaduotoja PPT veiklai organizuoti,
specialioji pedagogė Gintarė Mačionienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO POKYČIAI NUO 2024 METŲ RUGSĖJO

- 2024 m. rugsėį įsigalios Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimas ir įstatymo papildymas 45 straipsniu.
- Šių straipsnių pakeitimai numato, kad kiekvienam vaikui turi būti sudarytos sąlygos ugdytis artimiausioje ugdymo įstaigoje (darželyje, mokykloje) kartu su savo bendraamžiais.

➤ **LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 IR 36 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 451 STRAIPSNIU ĮSTATYMAS**

2020 m. birželio 30 d. Nr. XIII-3268

5 straipsnio pakeitimas

- Papildyti 5 straipsnį 5 punktu:
- „5) įtrauktis – švietimo sistema sudaro sąlygas kiekvienam asmeniui ugdytis, plėtoti savo galias ir gebėjimus, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę mokantis, socialinėje, kultūrinėje ir (ar) kitose veiklose ir būti nediskriminuojamam dėl ugdymosi poreikių įvairovės ir (ar) švietimo pagalbos reikmės.“

- **LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 IR 36 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 451 STRAIPSNIU ĮSTATYMAS**

2020 m. birželio 30 d. Nr. XIII-3268

- 14 straipsnio pakeitimas
- Pakeisti 14 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:
- „7. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymą įgyvendina visos privalomąjį ir visuotinį švietimą teikiančios mokyklos, kiti švietimo teikėjai. Ugdymo procesą, kuriame dalyvauja mokiniai, turintys nedidelių ir vidutinių specialiųjų ugdymosi poreikių, gali vykdyti daugiau kaip vienas mokytojas, ugdymo procesą, kuriame dalyvauja mokiniai, turintys didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, vykdo daugiau kaip vienas mokytojas. Kartu su mokytoju pagalbą mokiniui teikia švietimo pagalbos specialistai.“

➤ LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 IR 36 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 451 STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

2020 m. birželio 30 d. Nr. XIII-3268

- 21 straipsnio pakeitimas
- Pakeisti 21 straipsnį ir jį išdėstyti taip:
- „21 straipsnis. Specialioji pedagoginė ir specialioji pagalba
- 1. Specialiosios pedagoginės pagalbos paskirtis – didinti asmens, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymosi veiksmingumą. Ją teikia asmenys, įgiję aukštąjį universitetinį ar jam lygiavertį išsilavinimą pagal specialiosios pedagogikos studijų programą, atitinkantys švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytus kvalifikacijos reikalavimus. Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo asmenims iki 21 metų, o suėjus 21 metams nepabaigus ugdymo programos – iki ugdymo programos pabaigos, tvarką nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras.
- 2. Specialiosios pagalbos paskirtis – didinti ugdymosi prieinamumą ir mokinio savarankiškumą. Ją teikia mokinio padėjėjas, gestų kalbos vertėjas ir kiti specialistai. Specialiosios pagalbos teikimo tvarką nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras.
- 3. Pedagoginėse psichologinėse tarnybose, mokyklose dirbantys specialistai konsultuoja specialiosios pedagoginės pagalbos gavėjus, jų tėvus (globėjus, rūpintojus) ir mokytojus.“

- **LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 IR 36 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 451 STRAIPSNIU ĮSTATYMAS**

2020 m. birželio 30 d. Nr. XIII-3268

- 30 straipsnio pakeitimas
- Pakeisti 30 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:
- „6. Kurčiamam sudaromos ir užtikrinamos sąlygos mokytis gimtosios (gestų) kalbos ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklose.“

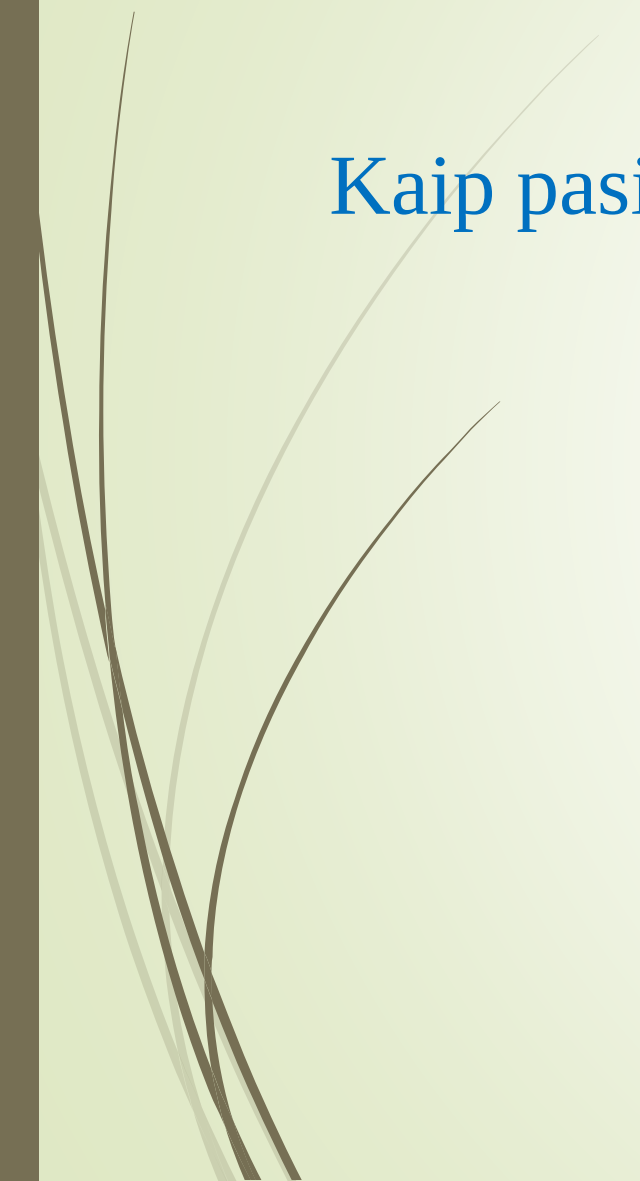
- **LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 IR 36 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 451 STRAIPSNIU ĮSTATYMAS**

2020 m. birželio 30 d. Nr. XIII-3268

- 34 straipsnio pakeitimas
- Pakeisti 34 straipsnį ir jį išdėstyti taip:
- „34 straipsnis. Švietimo prieinamumas mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių
- 1. Švietimo prieinamumas mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, užtikrinamas teikiant psichologinę, specialiąją pedagoginę, specialiąją, socialinę pedagoginę pagalbą, socialines, sveikatos priežiūros ir kitas paslaugas, aprūpinant ugdymuisi skirtomis techninės pagalbos priemonėmis mokykloje, specialiosiomis mokymo priemonėmis, pritaikant ugdymo aplinką (fizinę, informacinę) ir kitais įstatymų nustatytais būdais.
- 2. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo prieinamumu valstybinėse ir savivaldybių mokyklose rūpinasi savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas), kitose mokyklose – savininkas (dalyvių susirinkimas).“

Kaip pasirengti įtraukčiai ir užtikrinti įtraukties procesų
dermę?

Pasirengimas įtraukiojo ugdymo plėtrai

- Mokyklų VGK organizuoja ir įgyvendina mokyklų bendruomenės švietimą įtraukties klausimais. Formuojamos bendruomenės narių nuostatos apie įtrauktį. Žmonių įvairovė kaip vertybė, o ne kaip trukdis.
- SUP turinčių mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) įtraukimas į mokyklos Tarybą, mokyklos tėvų (globėjų, rūpintojų) komitetą, dalyvavimas sprendimų priėmime.
- Mokyklų VGK atsakingo nario paskyrimas. Narys būtų atsakingas už įtraukiojo ugdymo organizavimą, mokinių SUP poreikių vertinimą ir ugdymo pritaikymo dokumentų rengimą, kaupimą, saugojimą bei mokyklos bendruomenės suinteresuotų narių supažindinimą su jais.
- Mokyklos internetinės svetainės atskiroje skiltyje skelbiama informacija apie įtraukujį ugdymą.

Bendradarbiavimo modelis

Bendradarbiavimo modelis

- Modelis įgyvendinamas planuojant ir organizuojant bendrus pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų susitikimus/konsultacijas/pasitarimus, kuriuose:
- aptariami pagalbos mokiniui teikimo būdai;
- aptariamas kiekvieno ugdytojo/specialisto vaidmuo organizuojant veiklas/pamokas/pratybas;
- ugdomoji veikla periodiškai reflektuojama, atkreipiant dėmesį į mokiniui kylančius mokymosi ar elgesio sunkumus, susitelkiant į veiksmingą alternatyvių būdų ir metodų, padedančių mokiniui įveikti nesėkmes, paiešką.

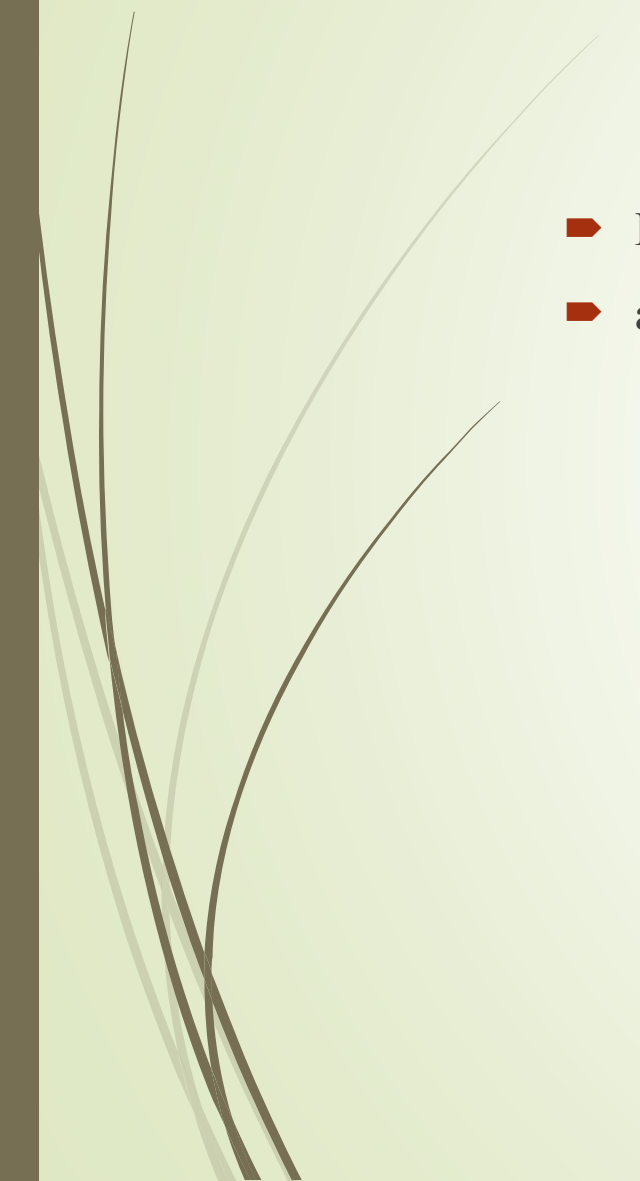
Bendradarbiavimo modelis

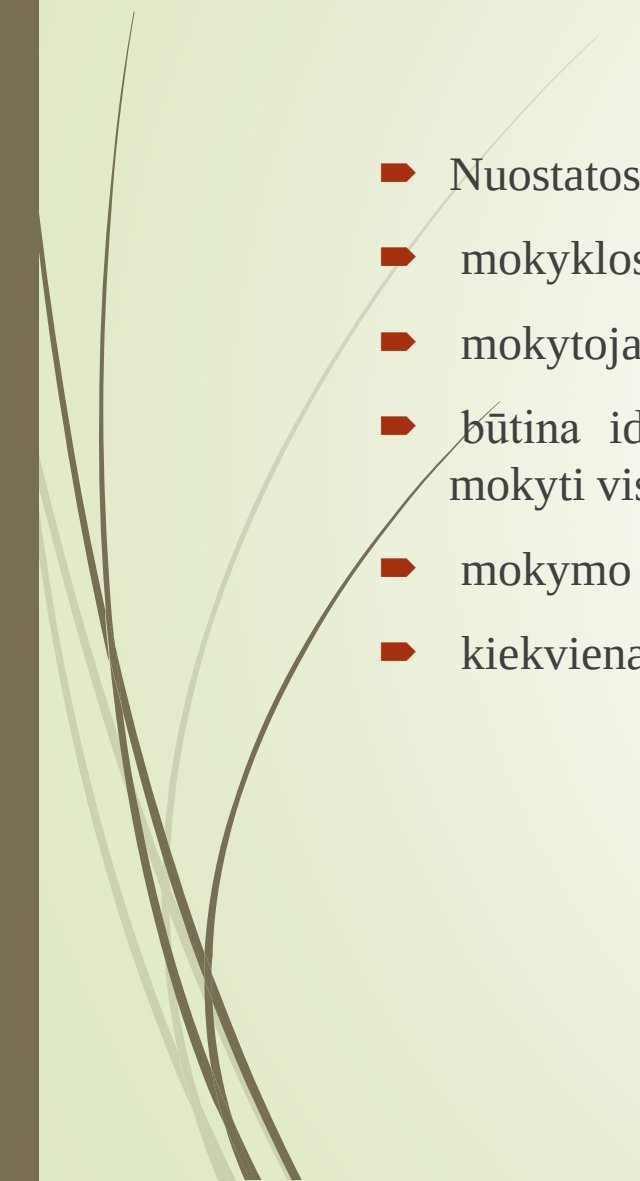
Mokytojo, specialiojo pedagogo ir mokytojo padėjėjo bendro darbo pamokoje aptarimo gairės

- Koks bus pamokos turinys, struktūra?
- Kur dirbs specialusis pedagogas: klasėje ar kabinete?
- Mokinys dirbs klasėje visą pamoką ar tik dalį?
- Ar mokinio žinios bus įtvirtinamos?
- Ar mokinys bus ruošiamas naujos medžiagos suvokimui klasėje, kad nepatirtų nesėkmės?
- Kokią pagalbą teiks mokytojo padėjėjas?
- Kokių vadovėlių, papildomų priemonių reikės ir kas jas parengs?
- Kokie metodai ir būdai bus taikomi?
- Kaip bus įtraukiami vaiko tėvai į pagalbos procesą?
- Kaip bus vertinamos žinios?
- Kokios skatinimo formos bus naudojamos?

Požiūris į asmenį ir ugdymą

- Matyti kiekvieną vaiką kaip asmenybę ir ją pripažinti;
 - atskleisti kiekvieno mokinio potencialą.
-

-
-
- Nuostatos, svarbios mokytojai, ugdančiam kiekvieno mokinio kompetencijas
 - mokyklos bendruomenė ir socialinė aplinka gali padėti stiprinti besimokančiųjų savivertę;
 - mokytojas atsakingas už kiekvieno mokinio mokymąsi;
 - būtina identifikuoti kiekvieno besimokančiojo stiprybes ir potencialą, geras mokytojas geba mokyti visus;
 - mokymo principai visiems vienodi, specifinių technikų nedaug;
 - kiekvienas mokinys gali mokytis ir pasiekti jo galimybes atitinkantį rezultatą.

-
-
- Kompetencijos, svarbios mokytojai, ugdančiam kiekvieną mokinį
 - Bendradarbiavimas ir darbas komandoje.
 - Bendrųjų ir specifinių vaiko raidos dėsningumų išmanymas.
 - Įtraukiojo ugdymo strategijų išmanymas ir taikymas.
 - Mokymosi strategijų įvairovės išmanymas.
 - Skirtingų mokymo modelių ir galimų ugdymo technologijų įvaldymas ir taikymas.
 - Pozityvaus elgesio palaikymo strategijų išmanymas ir taikymas.
 - Gebėjimas suasmeninti, individualizuoti ir pritaikyti ugdymo turinį kiekvienam besimokančiajam.

Mokymąsi įgalinanti aplinka

- Kurti kiekvienam saugią, priimančią aplinką, suteikiant pagalbą, skatinant individualumą ir saviraišką.

Diferencijuotas, individualizuotas, pritaikytas ugdymas

- Sutarti, kaip, drauge veikiant mokytojams ir švietimo pagalbos specialistams, padėti kiekvienam mokiniui pasiekti aukštesnį rezultatą, dalykų turiniu ugdant jo kompetencijas.

Prieinamumas

- Užtikrinti visų išteklių, informacijos ir aplinkų prieinamumą kiekvienam besimokančiajam.

Specialiosios mokymo priemonės

- Specialiosios mokymo priemonės (SMP) (vaizdinės, techninės, demonstracinės, skaitmeninės mokymo priemonės, žaislai, daiktai, medžiagos, literatūra ir pratybų sąsiuviniai), parengtos ar pritaikytos mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, kurios padeda plėtoti mokinių žinias ir gebėjimus, ugdytis mokymuisi reikalingą kompetenciją, įgyti socialinių ir kasdienio gyvenimo įgūdžių.

<https://www.nsa.smm.lt/svietimo-pagalbos-departamentas/itraukties-pletros-skyrius/itraukusis-ugdymas/specialiosios-mokymo-priemones/>

Specialiosios mokymo priemonės

► Specialiųjų mokymo priemonių naudojimas ugdymo procese turi:

- ugdyti bendruosius bei dalykinius gebėjimus;
- didinti mokymo(si) veiksmingumą;
- teigiamai veikti mokymosi motyvaciją: atitinkančios gebėjimus ir poreikius mokymo priemonės daro mokymąsi patrauklesnį;
- sudaryti mokiniui galimybes dirbti savarankiškai, neprašant nuolatinės pedagogo pagalbos;
- ugdyti adaptacinius gebėjimus ir socialinius įgūdžius;
- mokyti ieškoti papildomos informacijos;
- ugdyti gebėjimą bendrauti su bendraamžiais ir/ar pedagogais.
- **Renkantis specialiąsias mokymo priemones vienas svarbiausių kriterijų yra mokinio specialieji ugdymosi poreikiai, jų dydis ir pobūdis.**
- **Svarbu žinoti ir kokiais stipriaisiais mokinio gebėjimais galima remtis ugdymo procese.**

Bendrieji specialiųjų mokymo(si) priemonių pasirinkimo kriterijai

- Specialiosios mokymo priemonės turi:
 - padėti siekti mokiniui ugdymo programų tikslų;
 - atitikti mokinio pasiekimų lygį ir skatinti naujų dalykų išmokimą, tobulinti turimus įgūdžius;
 - padėti įveikti ar sumažinti mokymosi sunkumus;
 - padidinti mokomosios medžiagos vaizdumą, įtaigumą;
 - formuoti gyvenimiškus įgūdžius;
 - turėti aiškia, nuoseklią informacijos struktūrą, nebūti perkrauta mokomosios medžiagos detalėmis;
 - turėti aiškiai, nuosekliai pateiktas užduotis;
 - sudaryti sąlygas savarankiškai mokinių veiklai;
 - skatinti mokinių bendravimą ir bendradarbiavimą;
 - būti mobilios arba stacionarios;
 - būti daugiafunkcionalios;
 - pasižymėti vaizdo, spalvų, teksto, šrifto derme;
 - būti estetiškos, saugios, mokiniui asmeniškai prasmingos, patrauklios;
 - atitikti higienos reikalavimus.

Ugdymo turinio pritaikymas

Sėkmingam ugdymo turinio pritaikymui svarbu naudoti alternatyvius ugdymo metodus, pavyzdžiui:

- skaitymo sutrikimų turintiems mokiniams sudaryti galimybę pasinaudoti teksto įgarsinimo įranga, audio biblioteka;
- rašymo sutrikimų turintiems mokiniams pasiūlyti galimybę tekstą surinkti kompiuteriu, komunikatoriumi, naudotis pagalbine girdėti padedančia FM sistema ir kt.
- Svarbu išnaudoti informacines ir komunikacines technologijas, suteikiančias galimybę mokytis klasėje ar nuotoliniu būdu.

Ugdymo programos pritaikymas

- Ugdymo programos pritaikymas turi padėti mokiniui siekti asmeninės mokymosi sėkmės.
- Ugdymo programos struktūra ir turinys turi suteikti galimybę įtraukti mokinį į įvairiausias mokymosi patirtis ir skatinti jį tinkamai įsisavinti ugdymo turinį bei mokymo ir mokymosi strategijas.
- Programa, orientuota į mokinio kompetencijų ugdymą, apima įvairias sritis:
- Pabrėžia aktyvų mokymą (si) ir skatina vaiko aktyvaus dalyvavimo ir bendradarbiavimo pamokoje galimybes;
- Išskiria mokinio mąstymo gebėjimus;
- Skatina rėmimąsi artimiausia aplinka;
- Inicijuoja mokymąsi bendradarbiaujant grupėmis, poromis;
- Skatina mokymosi įgūdžių bei savarankiško mokymosi strategijų formavimąsi.

Programoje aprašoma, kaip mokinyš bus ugdomas, ko siekiama, atsižvelgiant į vaiko raidos specifiką, nustatytus sutrikimus, kokia pagalba bus teikiama.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymas

2020 m. rugsėjo 14 d. Nr. V-1367

„Dėl ugdymo organizavimo rekomendacijų mokiniams, kuriems diagnozuotas autizmas,
patvirtinimo“

5. Mokykla, priėmusi mokinį, kuriam diagnozuotas autizmas:

5.1. ne vėliau kaip 7 d. d. iki mokslo metų pradžios organizuoja Mokyklos vaiko gerovės komisijos posėdį. Jame dalyvauja mokiny, tėvai (globėjai, rūpintojai), esant poreikiui, pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos, kitų įstaigų, nustatančių įvairiapusių raidos sutrikimus, specialistai, su mokiniu dirbsiantys mokytojai bei pagalbos mokiniui specialistai. Mokyklos vaiko gerovės komisija, remdamasi pateiktais dokumentais iš sveikatos priežiūros įstaigos, pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos, dokumentais bei rekomendacijomis iš anksčiau lankytos švietimo įstaigos arba kitos lankytos švietimo pagalbos įstaigos, aptaria ugdymo organizavimo ypatumus, pagalbos poreikį mokiniui ir jo šeimai ir priima sprendimą dėl Individualaus pagalbos vaikui plano (toliau – Planas) sudarymo;

5.2. parengia Planą, kuriame atsižvelgiama į individualius mokinio poreikius (gebėjimus bei sunkumus, sensorinius ir ugdymosi/ mokymosi ypatumus, savarankiškumo bei socialinio elgesio įgūdžius), specialiosios pagalbos (mokytojo padėjėjo paslaugų) poreikį, tėvų (globėjų, rūpintojų) lūkesčius. Plane numato mokinio tolesnio mokymosi perspektyvą ir tolesnio elgesio pasiekimus, aptaria švietimo pagalbos teikimo formas ir būdus, elgesio prevencijos ir intervencijos būdus, socialinių įgūdžių ugdymo veiklas;

5.3. paskiria Plano įgyvendinimą koordinuojantį asmenį, kuris kartu su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais) ir kitais specialistais numato siektinus tikslus, suplanuoja jų įgyvendinimo žingsnius, atsakomybes ir periodiškus susitikimus teikiamos pagalbos rezultatams aptarti;

5.4. skiria Mokyklos resursus efektyviam ugdymui teikti bei prireikus kreipiasi į Mokyklos savininką, savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją dėl papildomų resursų (pagalbos mokiniui specialistų etatų, specialiųjų mokymo priemonių ar kt.) skyrimo.

REKOMENDACIJOS RENGIANČIŲ INDIVIDUALŲ PAGALBOS PLANŲ

➤ Ugdymo organizavimo rekomendacijos

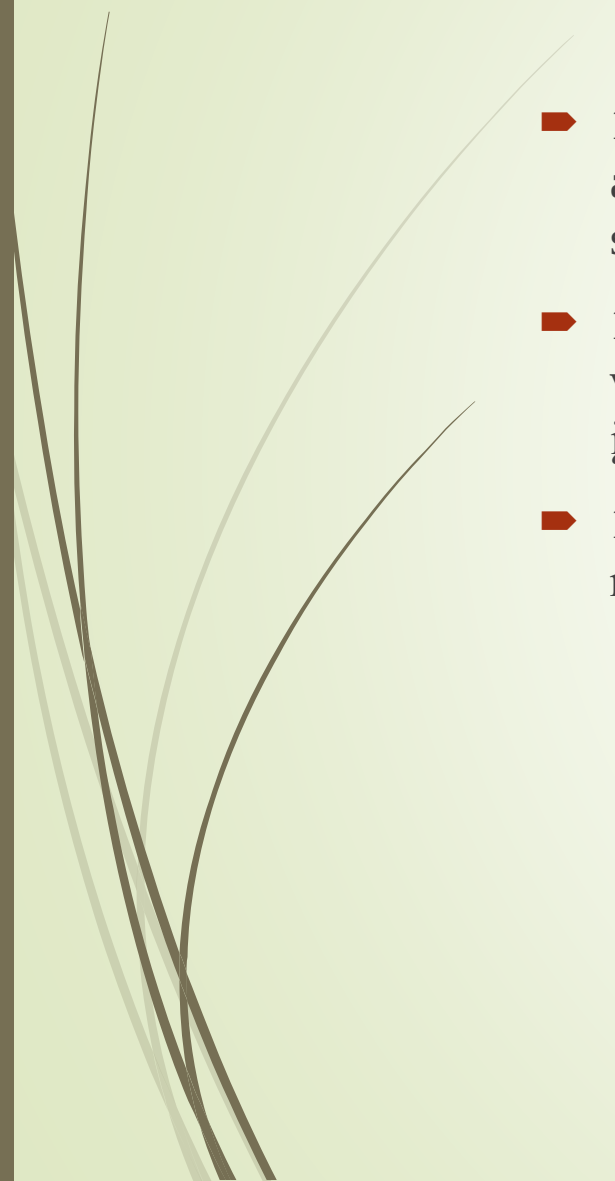
Vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. V-1367 „Dėl ugdymo organizavimo rekomendacijų mokiniams, kuriems diagnozuotas autizmas, patvirtinimo“, kiekvienam mokiniui, kuriam diagnozuotas autizmas, turi būti parengtas Individualus pagalbos vaikui planas.

➤ <https://srvks.lt/pedagogams/metodines-rekomendacijos/>

➤ <https://srvks.lt/wp-content/uploads/2021/01/IPP-rengimo-instrukcija.pdf>

Įgyvendindama Planą, Mokykla:

- 10.1. taiko vizualinio struktūravimo metodus ir priemones (struktūruoja erdves, veiklas, pamokas, užsiėmimus, pertraukas, užduotis, taiko vaizdinę dienotvarkę, pasirinkimų lenteles ir kt.) bei kitą vizualinę pagalbą (pvz., atgalinius laikmačius);
- 10.2. pritaiko ugdymo turinį, atsižvelgdama į individualius mokinio gebėjimus ir įvairiapusio raidos sutrikimo specifiką (mokymo medžiagą pateikia įvairiais būdais (vaizdiniu, garsiniu ir kt.), įtraukdama mokinį į veiklas atsižvelgia į jo pomėgius, naudoja vizualines užuominas ugdymo procese (pateikia galimas atsiskaitymo formas ir leidžia mokiniui iš jų pasirinkti atsiskaitymo formą ir pan.));
- 10.3. sudaro sąlygas ugdomosios veiklos metu daryti fizinio aktyvumo pertraukas, jų metu pagal galimybes panaudojant specialias priemones (minkštasuolius, balansavimo, supimosi priemones ir kt.);

-
-
- 10.4. užtikrina, kad mokytojai ugdytų mokinių socialinius įgūdžius klasėje/grupėje pamokų ar veiklos metu, siedami tai su dalykų mokymu, bendradarbiaudami su švietimo pagalbos specialistais;
 - 10.5. mokytojui (-ams), bendradarbiaujant su mokyklos socialiniu pedagogu, numatyti visos klasės/grupės, kurioje mokosi mokinys, kuriam diagnozuotas autizmas, socialinių įgūdžių ugdymo formas ir būdus;
 - 10.6. periodiškai (ne rečiau kaip kartą per mėnesį) arba užfiksavus mokinio pažangą, ar nustatčius, kad ugdymo procese pažanga nedaroma, peržiūri ir koreguoja Planą.

Individualus pagalbos vaikui planas

- Švietimo pagalbos specialistų teikiama pagalba ugdymo įstaigoje, jos intensyvumas Sudaromas užsiėmimų tvarkaraštis:
 - Įstaigos administracijos bei VGK pagalba
 - Tėvų (globėjų, rūpintojų) bendradarbiavimas
 - Priskirtos pagalbos (konsultacijų, užsiėmimų lankomumo, informavimo apie nedalyvavimą ir kt.) gavimo mokykloje užtikrinimas;
 - Tėvų (globėjų, rūpintojų) organizuojama pagalba vaikui ne ugdymo įstaigoje (nurodyti periodiškumą).
 - Kitų institucijų pagalbos reikmė (pažymėti):
 - □ Vaiko specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimas Psichologinėje pedagoginėje tarnyboje.
 - □ Vaiko raidos, emocijų-elgesio sunkumų įvertinimas Vaiko raidos centre.
 - □ Kitų įstaigų/organizacijų pagalba užtikrinant vaiko gerovę.
 - Numatomos plano aptarimo datos: kartą į pusmetį.

(mokykla)

INDIVIDUALUS PAGALBOS PLANAS VAIKUI, KURIAM DIAGNOZUOTAS AUTIZMAS

1 DALIS. BENDROJI INFORMACIJA

Duomenys apie vaiką:

Vaiko vardas, pavardė: _____

Gimimo data _____

Klasė/grupė: _____

Situacijos apibūdinimas

IVERTINIMO SRITYS	GEBĖJIMAI (STIPRYBĖS)	SUNKUMAI
Socialiniai įgūdžiai (elgesys)		
Kalbos ir komunikacijos įgūdžiai		
Ugdymosi/mokymosi ypatumai		
Savaraikiškumo įgūdžiai		
Sensoriniai ypatumai		
Kita		

Tėvų (globėjų, rūpintojų) lūkesčiai

Plano aptarimo periodiškumas _____

Ugdymo programa

ikimokyklinio ugdymo programa
priešmokyklinio ugdymo bendroji programa
pritaikyta ikimokyklinio ugdymo programa
pritaikyta priešmokyklinio ugdymo bendroji programa
pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo bendroji (-osios) programa (-os)
pritaikyta (-os) pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programa (-os)
individualizuota pradinio ugdymo programa
individualizuotos pagrindinio ugdymo programos

socialinių įgūdžių ugdymo programa
(reikiamą pabraukti).

Pridedama pritaikyta arba individualizuota ugdymo programa.

Elgesio intervencija

Elgesio intervencija taikoma/netaikoma (reikiamą pabraukti).

Pridedamas Elgesio intervencijos planas.

2 DALIS. VIZUALINIO STRUKTŪRAVIMO STRATEGIJOS

Aplinkos struktūravimas

Eil. Nr.	Metodai ir priemonės	Kur bus taikoma?	Atsakingi asmenys
1.			
2.			

Dienos struktūravimas (tvarkaraštis)

Eil. Nr.	Metodai ir priemonės	Kur bus taikoma?	Atsakingi asmenys
1.			
2.			

Veiklų struktūravimas

Eil. Nr.	Metodai ir priemonės	Kur bus taikoma?	Atsakingi asmenys
1.			
2.			

Papildomos vizualinio struktūravimo strategijos

Eil. Nr.	Metodai ir priemonės	Kur bus taikoma?	Atsakingi asmenys
1.			
2.			

3 DALIS. ŠVIETIMO IR KITOS PAGALBOS TEIKIMAS

Specialistai	Užsiėmimai k. (val.) /sav.	Užsiėmimų forma	Tikslas	Uždaviniai
Logopedas				1. 2.
Specialusis pedagogas				1. 2.
Socialinis pedagogas				1. 2.

Psichologas				1. 2.
Mokytojo padėjėjas				1. 2.
Kiti (įrašyti)				1. 2.

4 DALIS. SOCIALINIŲ IR KOMUNIKACINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMAS

Tikslas -	
Uždaviniai:	Atsakingi asmenys
1.	
2.	
Tikslas -	
Uždaviniai:	Atsakingi asmenys
1.	
2.	

5 DALIS. UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMAS, ATSIŽVELGIANT Į MOKINIO SENSORINIUS YPATUMUS

Aplinkų pritaikymas:

Eil. Nr.	Metodai ir priemonės	Kur bus taikoma?	Atsakingi asmenys
1.			
2.			

Fizinio aktyvumo, sensorinės pertraukos:

Eil. Nr.	Veikla	Kada vykdoma?	Kur vykdoma?	Atsakingi asmenys
1.				
2.				

o vykdymą koordinuojantis
asmuo

vardas, pavardė

parašas

data

Vaiko gerovės komisijos
pirmininkas

vardas, pavardė

parašas

data

Vienas iš tėvų
(globėjų/rūpintojų)

vardas, pavardė

parašas

data

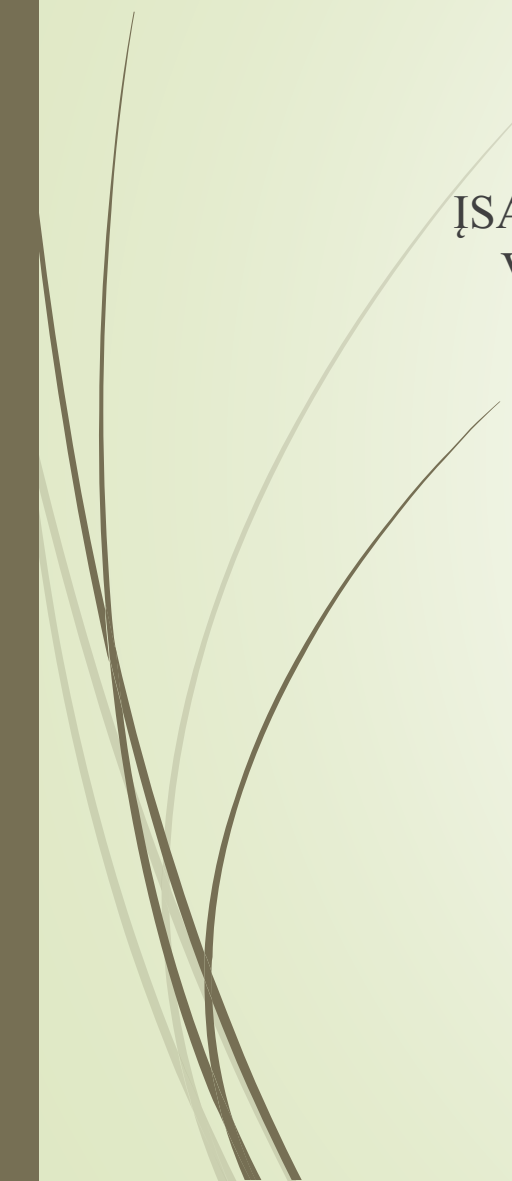
-
-
- 11. Mokykla formuodama tinkamą mokinių elgesį naudoja elgesio vertinimo priemones netinkamo elgesio priežastims nustatyti bei reikalingų įgūdžių ugdymo strategijoms parinkti. Visi probleminio elgesio atvejai ir taikytos priemonės fiksuojamos raštiškai mokyklos nustatyta tvarka.

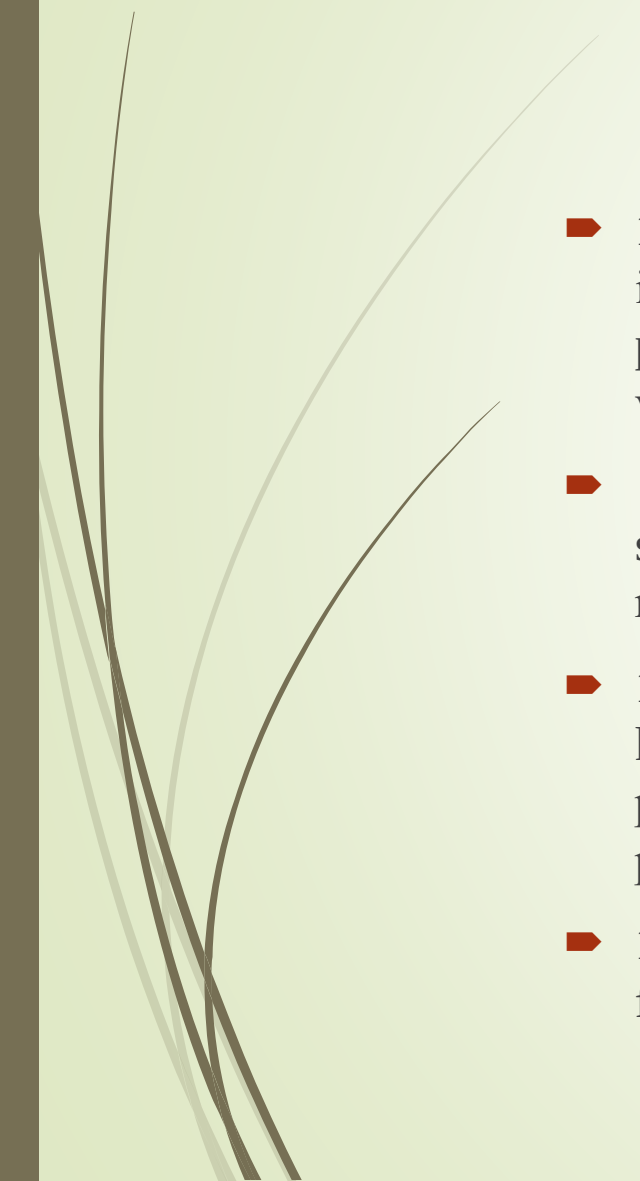

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL 2021–2022 IR 2022–2023 MOKSLO METŲ PRADINIO, PAGRINDINIO IR
VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ BENDRŲJŲ UGDYMO PLANŲ PATVIRTINIMO

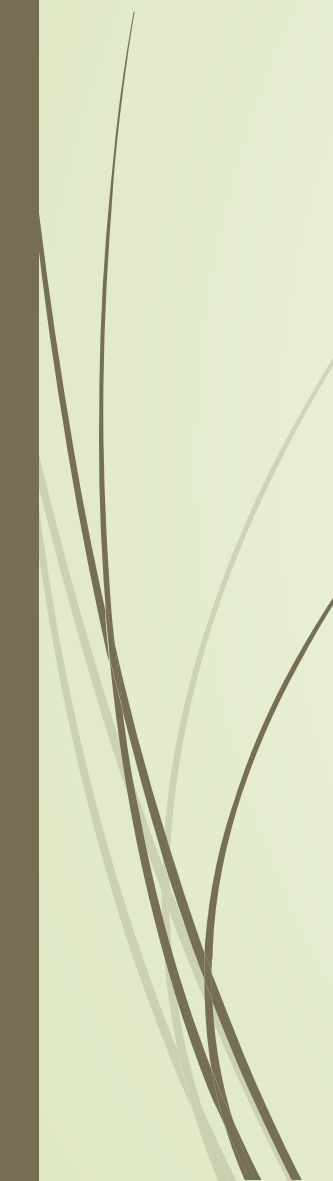
2021 m. gegužės 3 d. Nr. V-688 Vilnius

-
-
- 134. Mokykla kiekvienam mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, rengia individualų ugdymo planą, kurio sudėtinė dalis yra pagalbos planas, apimantis pagalbą ir paslaugas ugdymo procese ir kitų specialistų teikiamas pagalbą, didinančias ugdymo veiksmingumą, ir kurio:
 - 134.1. rengimui, įgyvendinimo koordinavimui paskiria koordinuojantį asmenį, kuris kartu su mokytojais ir švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, vaiku, jo tėvais (globėjais, rūpintojais) numato ugdymo ir pagalbos tikslus;
 - 134.2. įgyvendinimui turi būti sudaryti individualūs tvarkaraščiai, kurie dera su klasės, kurioje mokinis mokosi, tvarkaraščiu, ir užtikrina, kad mokinis gaus ugdymą ir švietimo pagalbą tokia apimtimi, kokią nustato Bendrieji ugdymo planai ir rekomenduoja mokiniui pedagoginė psichologinė ar švietimo pagalbos tarnyba;
 - 134.3. formą nusistato pati įstaiga, suplanuoja jų įgyvendinimo, stebėsenos ir aptarimo formas ir etapus

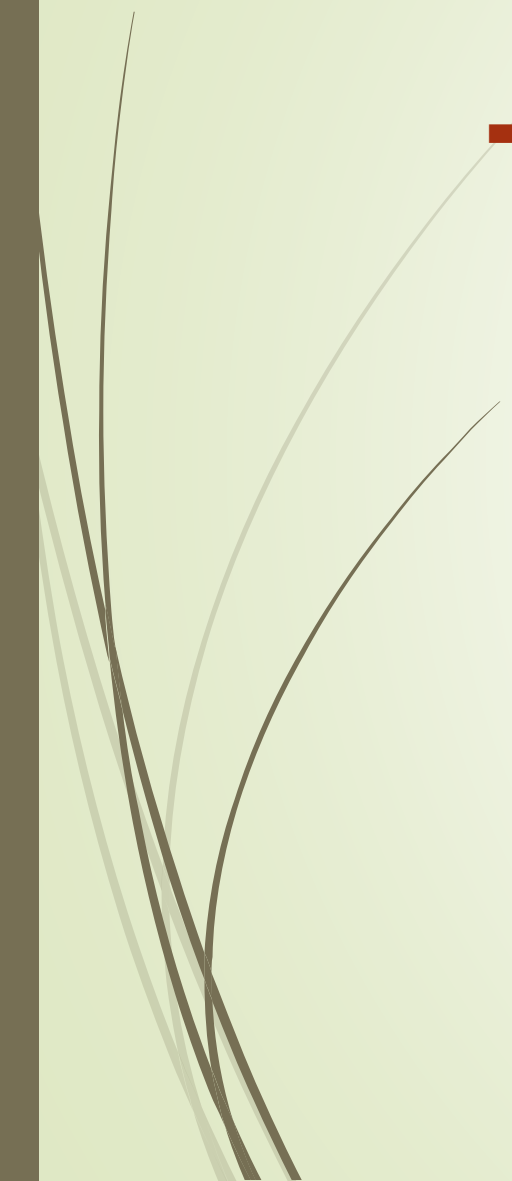
➤ 136.6. ĮVAIRIAPUSIŲ RAIDOS SUTRIKIMŲ TURINČIO MOKINIO INDIVIDUALUS UGDYMO PLANAS SUDAROMAS:

- 136.6.1. atsižvelgiant į klasės, kurioje mokosi mokinys, paskirtį: bendroje klasėje, skiriant mokytojo padėjėją, esant dideliems specialiesiems poreikiams – specialiojoje klasėje;
- 136.6.2. specialiosios paskirties klasėje besimokančiam mokiniui rekomenduojama įtraukti ir suplanuoti dalykus, kurių mokysis su savo bendraamžiais bendrosios paskirties klasėje;
- 136.6.3. individualiame ugdymo plane turi būti numatyta elgesio prevencijos ir intervencijos būdai, socialinių įgūdžių ugdymo veiklos. Periodiškai (ne rečiau kaip kartą per mėnesį) arba užfiksavus mokinio pažangą ar nustačius, kad ugdymo procese pažanga nedaroma, peržiūrimas ir koreguojamas individualus pagalbos vaikui planas;
- 136.6.4. rekomenduojama mokiniui turėti pritaikytą mokiniui nuolatinę mokymosi vietą, prireikus naudojant sieneles/širmas, skirtas dėmesiui koncentruoti ugdymo proceso metu, triukšmui mažinti. Įrengiama kiek įmanoma labiau nuo triukšmo izoliuota erdvė klasėje ar už klasės ribų, kurioje mokiniui būtų sudaromos galimybės pertraukai veiklos metu ar esant emocinio nestabilumo būklei;

-
-
- 136.6.5. rengiant individualų ugdymo planą, mokytojai turėtų bendradarbiauti su švietimo pagalbos specialistais, gauti nuolatinę pagalbą ir paramą taikyti elgesio vertinimo instrumentus netinkamo elgesio priežastims nustatyti bei reikalingų įgūdžių ugdymo strategijoms parinkti;
 - 136.6.6. siekiant atsižvelgti į individualius mokinio gebėjimus ir raidos specifiką, numatyti mokymo medžiagos pateikimo būdus (vaizdiniu, garsiniu ir kt.) ir įtraukti mokinį į veiklas būtina pagal jo pomėgius, naudoti vizualines užuominas ugdymo procese ir jo mokymosi vietoje, pasirinkti individualiame ugdymo plane numatytą mokymosi pasiekimų vertinimo ir individualios pažangos stebėjimo formą;
 - 136.6.7. sudarant tvarkaraščius individualiam ugdymo planui įgyvendinti, turi būti užtikrintos sąlygos ugdomosios veiklos metu daryti fizinio aktyvumo pertraukas, jų metu pagal galimybes panaudojant specialias priemones (minkštasuolius, balansavimo, supimosi priemones ir kt.);
 - 136.6.8. užtikrinti, kad bus taikomi vizualinio struktūravimo metodai ir priemonės pamokų ir pertraukų metu (struktūruoti erdves, veiklas, pamokas, pertraukas, užduotis, naudoti vaizdinę dienotvarkę, pasirinkimų lenteles ir kt.) bei teikiama kita vizualinė pagalba (pvz., naudoti atgalinius laikmačius).

-
-
- 137. Bendrojo ugdymo dalykų programas pritaiko mokytojas, atsižvelgdamas į mokinio gebėjimus ir galias, specialiojo pedagogo ir (ar) kitų vaiko gerovės komisijos narių rekomendacijas. Jei mokykloje švietimo pagalbos specialistų nėra, mokytoją konsultuoja mokyklą aptarnaujančios pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos ir (ar) savivaldybės administracijos švietimo padalinių specialistai.
 - 143. Švietimo pagalba, ją teikiantys specialistai, tikslai ir intensyvumas mokiniui turi būti numatyti mokinio pagalbos plane.

-
-
- 145. Švietimo pagalba mokiniui teikiama laikinai ar pastoviai ugdymo proceso metu ar pasibaigus ugdymo procesui, konsultuojant mokinį, atsižvelgiant į individualiame ugdymo plane keliamus ugdymo(si) tikslus, pagalbą teikiančių specialistų funkcijas ir mokinio reikmes. Siekiant įtraukties į ugdymo procesą ir teikiant pagalbą pamokoje, klasėje pasirenkami kuo mažiau stigmatizuojantys ugdymo ir švietimo pagalbos teikimo būdai.
 - 146. Švietimo pagalbos teikimo formos parenkamos mokiniui individualiai, jos gali būti specialiosios pamokos, pratybos, konsultacijos, pagalba ugdymosi veiklose, savirūpos procese ir kt.

-
-
- Individualus ugdymo planas yra labai svarbus, nes vadovaujantis juo bus organizuojamas mokinio ugdymas ir pritaikoma PUPP bei BE užduoties forma, vykdymo ir vertinimo instrukcijos (rengiama PPT pažyma).

Pasirengimas įtraukiojo ugdymo plėtrai

Aplinkos pritaikymas

- turintiems negalią dėl judesio ir padėties sutrikimo (-ų): įvažiavimas, rampos, keltuvai, neįgaliesiems įrengti tualetai, specialiai praplatintos kabinetų durys, stalai ir kėdės pagal poreikį sumažinti arba paaukštinti ir kt.;
- turintiems negalią dėl regos sutrikimo: tinkamu kontrastu pažymėti paviršiai (stiklinės durys, kontrastingomis juostomis pažymėti laiptai ir t. t.), nuorodos, kabinetų numeriai ir kita informacija pateikta tinkamo dydžio šriftu, tinkamai apšviesta, naudojami garsiniai šviesoforai;
- turintiems negalią dėl klausos sutrikimo: pastatuose montuojama informavimo ar evakuacijos įranga turi veikti ne tik garso, bet ir šviesos signalais;
- turintiems negalią dėl įvairiapusio raidos sutrikimo, taip pat vaikams su emocijų, elgesio sutrikimais: turėti saugią erdvę – nusiramavimo ar sensorinį kambarį, kuriame vaikai gali nusiraminti, pailsėti, saugiai atsigauti ir po kurio laiko grįžti į sau įprastą aplinką.
- Mokykla turi aprūpinti SUP turinčius vaikus (vaikus, turinčius elgesio ir emocijų, autizmo spektro sutrikimų, vaikus, turinčius judesio ir (ar) padėties, intelekto ir kt. sutrikimus) specialiosiomis mokymo priemonėmis bei ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis, reikalingomis teikti kokybišką mokymo(si) paslaugą.

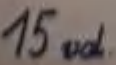
Aplinkos pritaikymo pavyzdžiai:

grupės arba individuali mokinio mokymosi aplinka

Vaiko poilsio erdvė

Švietimo pagalbos specialistų komanda

- Rekomenduotina, kad mokykloje būtų visų švietimo pagalbos specialistų komanda: specialusis pedagogas, logopedas, psichologas, socialinis pedagogas, mokytojo padėjėjai (pagal poreikį).
- Jei mokykloje nėra reikiamos kvalifikacijos specialiųjų pedagogų, galinčių teikti ugdymą ir švietimo pagalbą regos, klausos, įvairiapusių raidos (autizmo), elgesio ir (ar) emocijų sutrikimų turinčiam mokiniui, jam skiriama papildoma dalyko mokytojo pagalba arba sudaromos sąlygos šias paslaugas gauti specialiosios paskirties įstaigoje, specialiojo ugdymo centruose pagal Bendruosius ugdymo planus.

NAUDINGOS NUORODOS IR LITERATŪRA

- DR. MARY LYNCH BARBERA IR TRACY RASMUSSEN „VERBALINIO ELGESIO METODAS“ 2021M.
- „KAIP PADĖTI VAIKUI, TURINČIAM AUTIZMO SPEKTRO SUTRIKIMŲ“ 2019M.
- „PASIRUOŠIMAS DARBUI SU VAIKAIS, TURINČIAI AUTIZMO SPEKTRO SUTRIKIMŲ“ MOKYTOJO VADOVAS
- „ĮTRAUKIOJO UGDYMO ĮGVENDINIMAS BENDROJO UGDYMO MOKYKLOSE“ REKOMENDACIJOS
- [SĖKMINGI VAIKAI, VŠĮ - KOMPLEKSINIŲ PASLAUGŲ VAIKAMS IR ŠEIMOMS CENTRAS](#)
- [HTTPS://WWW.SEKMINGIVAIKAI.LT/](https://www.sekmingivaikai.lt/)
- [HTTPS://WWW.ABOSCENSTRAS.LT/KONTAKTAI/](https://www.aboscentras.lt/kontaktai/) EGLĖ KAIRELYTĖ SAULIŪNIENĖ
- [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=-N6L4LICY7Q](https://www.youtube.com/watch?v=-N6L4LICY7Q)
- [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=6CUN3H26RCK](https://www.youtube.com/watch?v=6CUN3H26RCK)
- [HTTPS://SRVKS.LT/WP-CONTENT/UPLOADS/2021/01/KAIP_NUSTATYTI_RIBAS_KLASEJE.PDF](https://srvks.lt/wp-content/uploads/2021/01/KAIP_NUSTATYTI_RIBAS_KLASEJE.PDF)
- [HTTP://LASUC.LT/VEIKLA/SUTRIKUSIOS-RAIDOS-VAIKU-KONSULTAVIMO-SKYRIUS/](http://lasuc.lt/veikla/sutrikusios-raidos-vaiku-konsultavimo-skyrius/)

AČIŪ